

معرفی باغ‌های ایران و جهان ۲- باغ شاهزاده ماهان ملاقانی با برگ و آینه

علیرضا امیرحاجبی

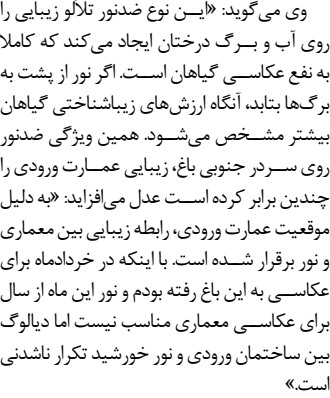
■ گشت‌وگذار ما در باغ‌های ایران ادامه می‌یابد. نگاه را به سمت جنوب معطوف خواهیم کرد. منطقه‌ای که تضادهایی متفاوت و متنوع را در خود جای داده است. تضاد خاک و آسمان، تضاد حرارت روزانه و سرمای شبانه‌گاهی و از همه زیباتر تضاد نور و سایه و کدام باغ زیباتر، پرنورتر و بازیگوشانه‌تر از باغ شاهزاده ماهان در کرمان؟

باغی که به دستور یکی از ظالم‌ترین حکمرانان قاجار عبدالحمید میرزا ناصرالدوله قاجار، در سال ۱۲۹۷ قمری ساخته شد. برای به دست آوردن اطلاعات بیشتر در زمینه ویژگی‌های کاملاً منحصره‌فرد این باغ منابع اندک اما مفیدی در دسترس بود ولی تجربه عکاسی کامران عدل در باغ شاهزاده ماهان باعث شد تا وی در این زمینه سلاوتی را ببرسیم. عدل در ابتدا می‌گوید: «آنچه شما را در بدو ورود حیرت‌زده می‌کند، معماری زیبا، لطیف و ظریف عمارت سردر باغ است. سردری به سبک قاجار».

گویا طراح و معمار این باغ، تمامی خلاقیت خود را در سردر باغ و خلق اشکوبه‌های زیبا صرف کرده است اما عمارت‌های دوگانه باغ، تحت‌الشعاع زیبایی و اتمسفر باغ قرار گرفته و این امری بی‌سابقه نیست. گویا طبیعت باغ‌های ایرانی سازه‌های درون خود را به تسمخر می‌گیرند. آب وسعت باغ و نور دیگر جایی برای خوندنمایی عمارت‌شاهنشین که در ضلع شمالی باغ قرار دارد، نمی‌گذارد.

عدل در این زمینه می‌گوید: «پس از عبور از سردر به حوضی عظیم می‌رسید که ششما هیچ نمونه مشابهی را مثل آن ندیده‌ام. گلدان‌های شمعدانی، زیبایی حوض را مضاعف کرده است و به دلیل شمالی – جنوبی بودن ساختمان و موقعیت باغ، آفتاب با تابش روی شمعدانی‌ها و فواره‌های آب، چشم‌انداز باغ با جلوه‌ای ویژه ترکیب می‌شود».

جلوه‌های بصری باغ شاهزاده ماهان با عنصری صوتی ترکیب می‌شود که این نیز در نوع خود منحصره‌فرد است. عدل اضافه می‌کند: «از ویژگی‌های مهم باغ شاهزاده، عریض بودن حوض‌ها و نهر اصلی میانه باغ است که همین امر باعث ایجاد نوعی فضای آکوستیک می‌شود. این باغ به مفهوم کامل یک باغ موزیکال است، و صدای آب روان و فواره با تصویر و مناظر، در ترکیب فوق‌العاده زیبایی به بازدیدکنندگان ارایه می‌دهد.

بازی‌های نور از دیگر پدیده‌های زیبای باغ ماهان است و باز هم موقعیت شمالی – جنوب باغ به این ویژگی کمک می‌کند. ضد نورهای متنوع کار را برای عدل جهت عکاسی از گیاهان باغ دلپذیر کرده بود.

وی می‌گوید: «این نوع ضدنور تالار زیبایی را روی آب و برگ درختان ایجاد می‌کند که کاملاً به نفع عکاسی گیاهان است. اگر نور از پشت به برگ‌ها بتابد، آنگاه ارزش‌های زیباشناختی گیاهان بیشتر مشخص می‌شود. همین ویژگی ضدنور روی سردر جنوبی باغ، زیبایی عمارت ورودی را چندین برابر کرده است عدل می‌افزاید: «به دلیل موقعیت عمارت ورودی، رابطه زیبایی بین معماری و نور برقرار شده است. با اینکه در خردادماه برای عکاسی به این باغ رفته بودم و نور این ماه از سال برای عکاسی معماری مناسب نیست اما دیالوگ بین ساختمان ورودی و نور خورشید تکرار ناشدنی است».

مساحت باغ قلب هر بازدیدکننده راه به تیش مضاعف دعوت می‌کند و نسبت باغ با اجزای درونی خودش بهترین موقعیتی است که انسان را در ابعادی ترکیب شده از نور، آب (آینه طبیعت)، گیاهان و درختان قرار می‌دهد. عدل در این زمینه با هیجان خاص خود می‌گوید: «نسبت راه‌های درون باغ شاهزاده با درختان و حوض کاملاً صحیح و مطلوب است. درست برعکس باغ‌هایی چون باغ فیض کاشان. به این معنی که پهنای حوض و نهر اصلی، تناسب صحیحی با ارتفاع درختان و عمارت‌ها دارد».

پهنای نهر اصلی همراه با دو پلکان چپ و راست به حدود هشت متر می‌رسد که به شکلی تدریجی از بالا به پایین عریض‌تر می‌شود اما آیا سازندگان باغ به تمامی این ویژگی‌ها که برخی از آنها در طول زمان پدید آمده از ابتدا می‌اندیشیدند؟ آیا طراحی آکوستیک و صدای پرقدرد آب که از زمزمه جویباران فراتر رفته از پیش اندیشیده است؟ گمان نمی‌کنم. معماری سنتی ایرانی، هنری تجربی و تا حدی غریزی است و این تفاسیر و خوانش‌های ماست که با مفاهیم و الگوهای جدید به سراغ پدیده‌های قدیمی می‌رویم، می‌گویند

ظلم ناصرالدوله به حدی بود که معمار و کارگران با شنیدن خبر مرگ وی کار را رها کرده و برای همیشه از باغ شاهزاده ماهان گریختند.

سحر آزاد

حسین محجوبی، نقاش و طراح بسیاری از پارک‌های تهران از جمله پارک ساعی و نیاوران است. او این روزها مشغول نقاشی از باغ ایرانی است. با اینکه او اعتقاد دارد باغ‌های ایرانی به دلیل استفاده از آب بدون نیاز به یک موتور و اختلاف سطح و حرکات دورانی به جای پله می‌توانند در طراحی پارک‌های امروزی ما به‌کار گرفته شوند اما از آنجا که ساختار کلی آنها برای افراد متمول بود، نمی‌توانند موارد استفاده زیادی در پارک‌های امروزی ما داشته باشند.

■ ■ ■

■ ایده نقاشی از باغ‌های ایرانی از کجا شروع شد؟

سفرارش‌دهنده این تابلوها به کارهای صنعتی مشغول است اما نگاهی به سرمایه‌گذاری هنری هم دارد. مثلاً از پرویز کلانتری خواسته است اقوام ایرانی را به تصویر بکشد. به یکی از نقاشان قهوه‌خانه‌ای گفته است

شغل‌های قدیمی را نقاشی کند و چون می‌دانست من در نقاشی‌هایم به گل و طبیعت علاقه زیادی دارم باغ‌های ایرانی را به من سفارش داد.

■ تا به حال سفرارش‌دهنده‌ای درباره این موضوع داشته‌اید؟

نه، برای اولین بار است. باغ فین کاشان، شازده کرمان، دولت‌آباد یزد، قصر شاهی‌عباس در بهشهر و هشت‌بهشت اصفهان برای طراحی این تابلوها انتخاب شده‌اند. علاوه بر معماری باغ‌ها، تمام نقاط مهم و تاریخی آن شهر هم در تابلو کشیده می‌شود.

■ در بررسی‌هایتان به چه نکاتی در مورد باغ‌های ایرانی‌رسیده‌اید؟

شاخصه باغ‌های ایرانی به دلیل طبیعت و وضعیت آب و هوا یک شاهکار واقعی است. مثلاً در یزد بادگیرها و قنات‌طوری طراحی شده بودند که یک محل مطبوع را بوجود آورده است. ویژگی همه این باغ‌ها قرینه‌سازی است. استفاده از طبیعت با شرایط و مصالح موجود جزو شاخصه‌های باغ‌های ایرانی بوده و نتوانسته است به اروپا و اسپانیابرد.

■ تفاوت باغ ایرانی با دیگر باغ‌ها چیست؟

معمولاً طراحی باغ‌های دیگر، آزاد کار شده است اما در ایران برای اینکه از همه منابع استفاده شود، سعی شده همه چیز متقارن و متعادل باشد.

■ در حال حاضر الگوی باغ‌های ایرانی را در معماری معاصرمان می‌بینید؟

زمانی که پارک‌ها را طراحی می‌کردیم، سعی کردیم از باغ‌های مختلف دنیا، نمونه‌هایی بیابیم مثلاً در طراحی پارک ساعی از باغ‌های ژاپنی هم استفاده شد.

■ کدام قسمت پارک ساعی شامل باغ‌زانی است؟ کنار برکه به صورت باغ‌های ژاپنی طراحی شده اما در طراحی کلی پارک سعی کردم از الگوی باغ‌های ایرانی استفاده کنم. بیشتر حرکت‌های موجود در این پارک اسلیمی است تا یک نوع اختلاف

سطح به وجود بیاید و پله‌ای به‌کار گرفته نشود چون برای کودکان و افراد مسن سخت است. نه‌تنها خودم بلکه به مهندسان مشاور هم توصیه می‌کردم این نکته را رعایت کنند.

■ به غیر از این مساله از چه المان‌های دیگر باغ‌های ایرانی استفاده می‌کردید؟ هر نقطه‌ای از ایران گل و گیاه خاصی خودش را دارد. در تهران، درخت چنار و کاج مناسب این آب و هوا هستند. گیاه‌هایی

که ما برای طراحی پارک ساعی داشتیم، محدود بود اما در نزدیکی کرج پارکی وجود دارد که انواع درخت‌های مختلف دنیا در آنجا وجود دارد. در ایران درخت چنار از جمله گیاه‌هایی است که معمولاً در بیشتر شهرهای ایران کاشکاری دارند. ما سعی کردیم از درخت‌هایی مانند کاج که در تهران سازگاری دارد، استفاده کنیم.

■ چه شد طراحی پارک ساعی برعهده شما گذاشته شد؟

درد به روان مهندس ساعی که در ایجاد فضای سبز بسیار کوشا و از اساتید دانشکده کشاورزی کرج بود. در آن زمان منطقه عباس‌آباد با ۳۰۰۰ هزار متر از میدان ونک تا خیابان شهید بهشتی فعلی به صورت تپه ماهر در اختیار وزارت کشاورزی بود. کم‌کم بخشی از این زمین‌ها توسط سازمان‌های دیگر به تملک گرفته شد و صدهزار متر آن باقی ماند. وزارت کشاورزی هم این زمین را در سال ۱۳۳۶ به شهرداری واگذار کرد. مرحوم ساعی درخت‌های چنار و عرعر را که نیاز به آبیاری کمی دارند، در این زمین‌ها کاشته بود. در سال ۱۳۳۶ قرار شد محدوده‌ای برای شهر تهران به وجود بیاید. یک گروه ۶۰-۵۰ نفره شهرساز متشکل از آمریکایی‌ها، آلمانی‌ها و ایرانی‌ها برای اجرای این کار تشکیل شد. در آن زمان شهرداری در میدان توپخانه سابق قرار داشت. یکی از سالن‌های بزرگ شهرداری را به مهندسان شهرسازی اختصاص دادند. در این سالن بحث‌هایی برای طراحی شهر صورت گرفت.

حسین محجوبی، طراح پارک‌های ساعی و نیاوران:

الگوی پارک ساعی باغ‌های ایرانی نیست

نقشه پارک ساعی، عکس:کتاب اول

شد. تهران ۱۳، ۱۴ منطقه داشت و شهرداری‌های هر منطقه سعی می‌کردند از فضاهایی که وجود دارد به عنوان پارک استفاده کنند. بودجه‌ها نیز کم بود، مثلاً نامه‌ای دارم که برای پرداخت دوهزار تومان به یک زمین باید چندین بار اقدام می‌کردیم. با بودجه‌های فعلی در آن زمان می‌توانستیم تمام کف تهران را طالع کنیم، ما با حداقل بودجه، حداکثر توانمندی‌ها را انجام می‌دادیم. البته در دهه ۴۰ که قیمت نفت بالا رفت بحث پارک‌ها و موزه‌ها جدی‌تر انجام شد.

■ طراحی پارک‌ها استفاده از مجسمه‌ها و آثار تجسمی چقدر درنظر گرفته می‌شد؟

بیشتر زیبایی پارک‌های دنیا در آب‌ها و مجسمه‌هاست. مجسمه لازمه پارک‌ها بود و ما هر چه بر این مساله تاکید می‌کردیم، می‌گفتند بودجه نداریم. با کمک پرویز تناولی و هنرمندان دیگر سعی می‌کردیم کم‌کم این موضوع را جابجیناریم.

■ بازخورد مردم هنگام ساخته شدن پارک‌ها چه بود؟

گل‌ها و فضاهای سبز امنیت زیادی نداشتند. فرهنگ درستی وجود نداشت.

تلاش ما این بود که آنقدر به گل کاری و فضای سبز ادامه دهیم تا مردم به آن عادت کنند.

■ قبلاً پارک‌های ما که نمونه بارز آن ملت و ساعی بودند، حصار داشتند. اصولاً پارک باید حصار داشته باشد؟

یکی از فریادها و اعتراض‌های من علیه همین موضوع بود. می‌گفتیم پارک‌ها یک جای تفریحی برای مردم هستند و نباید اینچنین محصور شوند. در گذشته این اعتقاد وجود داشت که ممکن است مردم به محیط پارک صدمه بزنند برای همین باید با نرده حفاظت شوند که خوشبختانه این نرده‌ها داشته شد.

■ نیاز پارک‌های ما چه هستند؟

پارک‌ها باید محلی برای دورشدن از زندگی ماشینی، امروزه شوند و به همین دلیل در کشورهای دیگر، نمایش‌ها و برنامه‌های موزیکال زیادی برای استراحت و شادی مردم در پارک‌ها تدارک دیده می‌شود. در پارک‌های ما نیز می‌تواند چنین کاری انجام شود.

متمول شهر بودند. استفاده از آب و کاشت میوه در این باغ‌ها خیلی مهم بود. در پارک‌ها سعی کردیم از همان روش‌های آبیاری استفاده کنیم اما امکان کاشت درختان میوه نبود. متأسفانه آگاهی و آشنایی مردم با این مساله کم بود. متأسفانه کندن شاخ و برگ درختان جزو تفریحات بچه‌ها به شمار می‌رفت.

■ شما ۱۲ سال مدیر دفتر فنی پارک‌های تهران بودید. در آن زمان پارک‌ها چه جایگاهی در فضاهای شهری داشتند؟

ساخت پارک‌ها با مرحوم ماهان و شهردار تهران شروع شد که نقاط مختلف شهر را می‌دیدند و برای پارک انتخاب می‌کردند. فضاهای سبز شهر شامل پارک سنگلج و باغ‌های اطراف تهران بود. در چنین موقعیتی نیاز به فضاهای سبز شهری در تهران احساس شد. از دهه ۲۰ و ۳۰ این فعالیت‌ها آغاز شد. در نقشه جامع شهر، پارک‌ها طراحی شدند و کم‌کم سازمان پارک‌ها تاسیس

افقی:

۱- طرز ساختمان چیزی- بپاخاستن- کلمه پرسش ۲- رمای از آلبیر کامو- از رودهای کشورمان- روش و طریقه ۳- زندان- بلدر چین- شناساننده ۴- درهم پیچیدن- دست و پای خود را کم کردن- بیماری قرن ۵- سف خانه- زن و فرزندان- گوریل کار تونی ۶- سدی در استان اردبیل- زبان اتچیل- اهریمن ۷- همسر ابراهیم نبی (ع)- بکار- رمق آخر ۸- آماده و فراهم- آرامش، آسودگی ۹- حرف همراهی- مرگ موش- همنشین ۱۰- غربال- استاندار عهد- بوق- جای ایستادن ۱۱- خدای جنگل‌های روم باستان- آب نیمه گرم- محافظ گل ۱۲- پایه، رکن- بدرقه کردن- ابر رقیق ۱۳- همنام- نیم صدای ساعت- کشاورز ۱۴- مخفف سیاه- بزرگی- کافر و ملحد ۱۵- پستاندار گوشت‌خوار دریایی- پشتیبان- خرید و فروش

حل جدول

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵
۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵
۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

حل سودوکو

۵	۸	۹	۳	۴	۱	۷	۲	۶
۱	۴	۳	۷	۶	۲	۵	۹	۸
۲	۷	۶	۸	۹	۵	۴	۱	۳
۶	۲	۸	۴	۵	۹	۳	۷	۱
۳	۱	۵	۲	۷	۶	۹	۸	۴
۴	۹	۷	۱	۳	۸	۶	۵	۲
۸	۳	۴	۹	۱	۷	۲	۶	۵
۹	۶	۲	۵	۸	۴	۱	۳	۷
۷	۵	۱	۶	۲	۳	۸	۴	۹

■ پارک‌ها از الگوی باغ‌های ایرانی استفاده شود؟

شاید بتوان گفت خیلی زیاد از معماران باغ‌های ایرانی استفاده نشده، چون باغ‌های ایرانی متعلق به افراد

موضوعی به نام تجربه شهر

سرت را بالا بگیر

سعید برآبادی

■ عادت کرده‌ام یا عادت‌مان داده‌اند- درستش را نمی‌دانم- که نگاه‌مان به معماری طوری باشد انگار روبه‌روی داش پیچیده فضائوردی ایستاده‌ام. آنقدر برایمان گنگ است که می‌گذاریم کاشف، دانشمندان عینکی باشند. هر روز و هر لحظه عمرمان میان معماری و درون فضاهای مصنوع می‌گذرد؛ اما سربه‌زیری ساده‌اندیشانه و پرمشغله مانع از آن شده تا به این آجرها و دیوارها و پنجره‌ها، به این قوس‌ها و منحنی‌ها و مکعب‌ها که خط دیدمان را به سوی خود می‌خوانند، نگاه کنیم. ساختمان‌ها برایمان یا ملک هستند که قیمت‌شان مهم باشد، یا محل کار که یادآور مصایب کارمان باشد، یا مدرسه و دانشگاه هستند که یاد تخته و گچ بیندازنمان یا اداره و سازمان و نهاد که پشت‌مان را از بروکرانسی‌ها به لرزه درآورند. هر روز صبح از یک فضای معمارانه که خله خودمان باشد، بیرون می‌آیم و وارد شهر می‌شویم و در ازدحام دود و ترافیک و استرس کار فرو می‌رویم و شب دوباره خوابگاه یا سفراهای پهن، تلویزیونی روشن و عهد و عیالی که منتظرمان است؛ یک روز بدون تجربه اما نه تنها تنها، بلکه کل شهرهای ایران نیاز به یک تجربه جدید دارند تجربه‌ای که در آن یادآوری ساختمان‌هایی که می‌شناسیم و نمی‌شناسیم، شرط اول است. تجربه‌ای بی‌واسطه با تکتک بناها و عمارت‌هایی که ما را به گذشته، حال و آینده‌مان پیوند می‌زند. باید دست‌ها و نگاه‌ها را به طرف خشت‌خشت دیوارهای فضای مصنوع دراز کرد و هر روز صبح به آنها سلام گفت، به دور از سانتی‌مانتالیسم و احساسات بلکه با دیدی کارکردگر، تاریخی و شاید هم سمبلیک چراکه فهرستی از عمارت‌های ریز و درشت این شهر بهترین کتاب تاریخ معاصر ایران هستند که هر روز پیش چشم‌مان گشوده می‌شوند. باید در تهران قدم زد و بی‌واسطه نام‌ها و نشانه‌ها، شهر را شناخت و ساختمان‌هایش را تجربه کرد که عمارت راه‌آهن تهران نشانه‌ای از تفکر فاشیسم آلمانی دوره رضاخان است و نقاشی دیوارهای کاخ گلستان نمادی از عشق زمینی قاجارها و سنگلج حال و هوای تئاتر تجربه‌گرا، بی‌پول و پرستعداد دهه‌ای قبل را دارد. تجربه تهران اگر متصل به ساختمان‌هایش باشد، یک حسن بزرگ خواهد داشت و آن هم خدافظی با سربه‌زیری است؛ باید سربلند بود که پایتخت یک‌صدساله ایران از هر گنجینه معماری، یک تکه‌اش را در کوچه پس‌کوچه‌های خود دارد و آن، خانه‌های اطراف ماست؛ به همین سادگی.

اثری از شیخ بهایی ۹- کوهی در مازندران - ویتامینی در روغن‌ها- متاع- دست عرب ۱۰- نیم تنه زنانه- ناشناس‌تر- جایگاه دوشاخه برق ۱۱- سودای ناله- غیرایرانی- معبد ۱۲- هواپیمای روسی- مونس، یار- قطعه موسیقی برای ۱۳نوازنده ۱۳- انگشت‌شمار- جمع شیخ- از حیویات ۱۴- کنایه از آفتاب- رتبه و پایگاه- هنوز لاتین ۱۵- نشانه تیر- پول چین- دانا و باخرد

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵
۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵
۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵

۸	۷	۵	۳	۶	۹			
۵	۸		۴	۲				
۳	۶	۲	۷					
۶	۷	۳	۴					
۸	۷	۵						۴
۹		۸	۲	۵				۶
۶	۸	۵	۱	۹				
۱	۳	۶	۹					
۳	۲							

سودوکو

۳۱۸

قانون‌های حل جدول

سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود.

بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.